

POSUDEK

vedoucího diplomové práce

Studentka: Bc. Martina Eliášová

Název diplomové práce: Možnosti psychosociální podpory rodičů dětí s poruchou autistického spektra

Vedoucí práce: Mgr. Tereza Cimrmannová, Ph.D.

Diplomová práce má 72 stran autorského textu, tj. 7 hlavních kapitol. Text je doplněn 7 vhodně volenými přílohami (nestránkují se), seznamem zkratk a podnětným mottem. Cílem předložené práce bylo zmapovat možnosti psychosociální a finanční podpory rodinám, do nichž se narodilo dítě s poruchou autistického spektra. Autorka si kladla za cíl předložit přehledovou práci doplněnou vlastním šetřením, neměla ambici provádět reprezentativní výzkum. V tomto kontextu hodnotím cíle práce jako splněné. Obsah práce je logicky strukturovaný, kompozičně vyvážený. V Úvodu práce studentka vhodným způsobem nastiňuje zvolené téma, uvádí svoji motivaci a formuluje takové hlavní a dílčí cíle, které v textu systematicky plní.

V první kapitole jsou popsány jednotlivé poruchy autistického spektra. Zde oceňuji, že autorka zbytečně neulpívá na detailech a odkazovala na patřičné zdroje. Druhá kapitola je vhodným stylistickým úvodem dalšího textu. Studentka v ní popsala životní situaci, kterou prožívá velká část rodin, jimž se narodí dítě se zdravotním postižením. První věta kapitoly vyznívá trochu kazatelsky, následující text je ale realistickým popisem nástrah, z nichž se rodiny dětí s PAS obvykle potýkají. Studentka neopomenula role všech členů rodiny, nejen rodičů dítěte. Nezůstala u jednostranného pohledu na zvolený problém a vysvětlila i současný fenomén pozitivní psychologie – posttraumatický růst. Jde o šanci na náročnou životní situaci existenciálně vyrůst. Ve třetí kapitole autorka popisuje úlohu vybraných pomáhajících profesí vzhledem ke kvalitě života dítěte s PAS. Nechybí ani velmi dobře zpracovaná kapitola o sociální práci podstatná v kontextu studovaného oboru. Čtvrtá kapitola je věnována sociální službě raná péče, která je významnou složkou psychosociální pomoci rodinám s PAS. Zvláštní pozornost studentka věnuje organizaci, v níž absolvovala odbornou praxi, organizaci APLA. V páté kapitole pak přehledně popisuje sociální služby vhodné pro děti s PAS. Stylistický předěl mezi čtvrtou a pátou kapitolou mohl být plynulejší, obsahově však nemám připomínek. Zákonem upravené sociální služby jsou doplňovány příklady aktivit z praxe. V šesté kapitole jsou poměrně detailně popsány možnosti sociálního zabezpečení (finančních sociálních dávek) pro rodiny pečující o dítě s PAS. Pozornost je správně věnována hlavně příspěvku na péči. Zprvu byl problém uvedené kapitoly terminologicky ukotvit a nalézt přímou souvislost se životem rodin, v níž vyrůstá dítě s poruchou autistického spektra. Mám za to, že se toto ukotvení podařilo. Celou práci uzavírá poměrně rozsáhlé kvalitativní šetření, které vhodně ilustruje předchozí text. Nechybí patřičná struktura (cíle, úkoly, metody, charakteristika vzorku atd.). Výsledky šetření jsou prezentovány strukturovaně, čtivě a eticky korektně. Zjištěné poznatky autorka vhodně komentuje a užívá jich v diskusi, kde je též srovnává s teoriemi uvedenými v první části práce. K dispozici jsou jak kazuistiky rodin s dítětem s PAS, tak i plné verze rozhovorů v přílohách. Z hlediska zpracování autorka zvolila kategorizaci dat do několika okruhů (Apla, rodina, dítě, služby a sociální zabezpečení). Také konkrétní úryvky výpovědí rodičů jsou čtivě a podnětně, autorka jimi prokazuje svůj citlivý přístup a zvyšuje čtivost textu. Závěr práce je pečlivý a přináší nové podněty vzhledem k budoucí praxi.

Autorka pracovala s relevantními zdroji v dostatečném počtu i kvalitě a korektně je citovala. Některé pasáže jsou slabší po stránce stylistické, pravopisné chyby jsou ale ojedinělé.

Závěr:

Diplomovou práci Bc. Martiny Eliášové hodnotím jakou zdařilou. Je výsledkem poměrně dlouhého a obtížného formulačního procesu. Konečnou podobu textu vnímám jako logicky vystavěnou, obsahově vyváženou a relevantní stanoveným cílům. S potěšením konstatuji, že text dokladuje autorčin dynamický odborný růst, který se zčásti udál právě během psaní této práce. Vážím si skutečnosti, že studentka pokorně reagovala na řadu mých kritických připomínek, svůj text pečlivě opravovala a k závěrečné korektuře jej připravila se značnou časovou rezervou.

Navrhovaný stupeň hodnocení: výborně

Podněty k obhajobě:

1. Stručně popište roli sociálního pracovníka v kontextu zvoleného tématu.
2. Které zjištěné skutečnosti, ať už v kompilační nebo empirické části, pro Vás byly zcela nové vzhledem ke kvalitě života rodičů dětí s PAS?

V Praze dne 29. května 2015

T. Cimrmannová